

CUET UG 2026 Telugu Question Paper 15 May Shift 1

General Instructions

- (i) This question paper contains 50 questions. All questions are compulsory.
- (ii) It comprises 50 single-correct multiple-choice questions.
- (iii) These questions follow the CUET (UG) examination pattern.
- (iv) Each correct answer is awarded +5 marks, with -1 for an incorrect answer.
- (v) The time allotted for this paper is 60 minutes.
- (vi) Attempt every question; detailed solutions are provided in the companion solutions booklet.

1. అర్థము అనే పదానికి నానార్థాలు

- A. ధనము
- B. ప్రయోజనము
- C. కారణము
- D. పదము

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A, B మరియు C మాత్రమే
- (B) A, B మరియు D మాత్రమే
- (C) A, C మరియు D
- (D) B, C మరియు D మాత్రమే

2. కింది పదాలను అర్థవంతమైన వాక్యంగా రాయండి.

- A. సంపెంగనూనె
- B. లేదు కానీ
- C. మింగ మెతుకు
- D. మీసాలకు

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) C, B, D, A
- (B) B, A, C, D
- (C) D, C, B, A
- (D) D, B, C, A

3. ఉపమాన, ఉపమేయాలకు అభేదం చెప్పడం ఏ అలంకారం

- (A) ఉపమ
- (B) రూపక
- (C) ఉత్పేక్ష
- (D) దృష్టాంత

4. కింది పదాలను అర్థవంతమైన వాక్యంగా రాయండి.

- A. శిల్పనైపుణ్యానికి
- B. గుడి
- C. రామప్ప
- D. మంచి నిదర్శనం

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) D, A, B, C
- (B) D, B, A, C
- (C) C, A, D, B
- (D) C, B, A, D

5. జాబితా-Iతో జాబితా-IIని సరిపోల్చండి

జాబితా-I

జాబితా-II

A. తిక్కన	I. మనుచరిత్ర
B. పెద్దన	II. బసవపురాణం
C. శ్రీనాథుడు	III. మహాభారతం
D. పాల్కురికి సోమనాథుడు	IV. శృంగార నైషధం

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A-I, B-III, C-II, D-IV
- (B) A-II, B-III, C-I, D-IV
- (C) A-III, B-I, C-IV, D-II
- (D) A-II, B-I, C-IV, D-III

6. కింది పదాలను అర్థవంతమైన వాక్యంగా రాయండి.

- A. మహావృక్షం
- B. లేని కాడ
- C. ఏ చెట్టు
- D. వెంపలిచెట్టు

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) C, B, D, A
- (B) D, C, A, B
- (C) A, B, D, C
- (D) C, A, D, B

7. కింది పదాలను అర్థవంతమైన వాక్యంగా రాయండి.

- A. మరియు చిత్రకారుడు
- B. పేరు గాంచిన
- C. రవివర్మ
- D. గొప్పకవి

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A, B, C, D
- (B) A, C, B, D
- (C) B, A, D, C
- (D) C, B, D, A

8. కింది పదాలను అర్థవంతమైన వాక్యంగా రాయండి.

- A. వైరస్
- B. అట్టుడికించింది
- C. కరోనా
- D. దేశాన్ని

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) C, A, D, B
- (B) A, C, B, D
- (C) B, A, D, C
- (D) C, B, D, A

9. గుఱ్ఱము అనే పదానికి పర్యాయపదాలు

- A. అశ్వము
- B. మృగము
- C. హయము
- D. తురగము

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A, B మరియు D మాత్రమే
- (B) A, C మరియు D మాత్రమే
- (C) B, C మరియు D మాత్రమే
- (D) B, C మరియు A మాత్రమే

10. జాబితా-Iతో జాబితా-IIని సరిపోల్చండి

జాబితా-I జాబితా-II

A. ట, ర, డ, ఢ	I. జ
B. క, ఖ, గ, ఘ	II. ణ
C. త, థ, ద, ధ	III. ఇ
D. చ, ఛ, జ, ఝ	IV. న

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A-I, B-III, C-IV, D-II
- (B) A-IV, B-II, C-III, D-I
- (C) A-II, B-I, C-IV, D-III
- (D) A-III, B-I, C-II, D-IV

11. పోతన జన్మస్థలం ఏది

- (A) బమ్మెర
 - (B) రాజమహేంద్రవరం
 - (C) వరంగల్లు
 - (D) పాలమూరు
-

12. జాబితా-Iతో జాబితా-IIని సరిపోల్చండి

జాబితా-I జాబితా-II

- A. సవర్ణదీర్ఘసంధి I. అత్యల్పం
- B. యణాదేశసంధి II. రామాలయం
- C. గుణసంధి III. మహైశ్వర్యం
- D. వృద్ధిసంధి IV. మహేశ్వరుడు

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A-II, B-I, C-IV, D-III
 - (B) A-I, B-II, C-III, D-IV
 - (C) A-I, B-II, C-IV, D-III
 - (D) A-I, B-III, C-II, D-IV
-

13. నా తెలంగాణ కోటి రత్నాల వీణ అన్నదెవరు?

- (A) సినారె
 - (B) వట్టికోట
 - (C) కాళోజీ
 - (D) దాశరథి
-

14. జాబితా-Iతో జాబితా-IIని సరిపోల్చండి

జాబితా-I	జాబితా-II
సంధి	పదం
A. సవర్ణదీర్ఘసంధి	I. మధూహ
B. గుణసంధి	II. మధురోహ
C. వృద్ధిసంధి	III. గుణొన్నత్యం
D. జశ్త్వసంధి	IV. సదాచారము

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A-I, B-II, C-III, D-IV
- (B) A-III, B-II, C-I, D-IV
- (C) A-IV, B-II, C-I, D-III
- (D) A-III, B-II, C-IV, D-I

15. సప్తమీ విభక్తిలో వచ్చే ప్రత్యయాలు

- (A) డు, ము,వు
- (B) కి, యొక్క
- (C) అందు, న
- (D) ని, ను

16. జాబితా-Iతో జాబితా-IIని సరిపోల్చండి

జాబితా-I
సంధి

జాబితా-II
పదం

A. అత్వసంధి	I. ఏలితివిపుడు
B. ఇత్వసంధి	II. పేదరాలు
C. రుగాగమసంధి	III. ఆహాహా
D. ఆప్రమేడితసంధి	IV. సోమయ్య

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A-IV, B-I, C-II, D-III
(B) A-I, B-II, C-III, D-IV
(C) A-II, B-I, C-IV, D-III
(D) A-IV, B-III, C-II, D-I

17. జయజయహే తెలంగాణ జననీ జయకేతనం గీత రచయిత ఎవరు ?

- (A) గద్దర్
(B) అందెశ్రీ
(C) గూడ అంజయ్య
(D) గోరేటి ఎంకన్న

18. కింది వానిలో భోజనానికి పర్యాయపదాలు

- A. అన్నము
- B. దుగ్ధము
- C. బోనము
- D. పయస్సు

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A & B మాత్రమే
- (B) A & C మాత్రమే
- (C) A & D మాత్రమే
- (D) B & C మాత్రమే

19. మిత్రుడు అనే పదానికి నానార్థాలు

- (A) స్నేహితుడు, రాజు
- (B) స్నేహితుడు, చంద్రుడు
- (C) స్నేహితుడు, సూర్యుడు
- (D) స్నేహితుడు, గురువు

20. కింది వానిలో గురువు పదానికి నానార్థాలు -

- A. ఉపాధ్యాయుడు
- B. ప్రభువు
- C. గొప్పవాడు
- D. దేవుడు

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A & C మాత్రమే
 - (B) A & D మాత్రమే
 - (C) B & C మాత్రమే
 - (D) B & D మాత్రమే
-

21. కింది పదాలను అర్థవంతమైన వాక్యంగా రాయండి.

- A. ఎలుకను
- B. తవ్వి
- C. కొండను
- D. పట్టినట్టు

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A, B, C, D
 - (B) C, A, B, D
 - (C) B, A, D, C
 - (D) C, B, A, D
-

22. జాషువా రచించిన కావ్యం

- (A) మేఘమాల
 - (B) గబ్బిలం
 - (C) విశ్వంభర
 - (D) రసరేఖలు
-

23. కింది పదాలను అర్థవంతమైన వాక్యంగా రాయండి.

A. పిల్ల

B. ముద్దు

C. కాకికి

D. కాకి

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

(A) A, C, B, D

(B) D, C, B, A

(C) B, C, D, A

(D) D, A, C, B

24. విష్ణుమూర్తి అవతారాలు ఎన్ని

(A) 7

(B) 10

(C) 4

(D) 2

25. కింది వానిలో రాజు పదానికి నానార్థాలు ఏవి?

A. చంద్రుడు

B. ప్రభువు

C. క్షత్రియుడు

D. కవి

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A & D మాత్రమే
- (B) B & D మాత్రమే
- (C) A, B, C మాత్రమే
- (D) C & D మాత్రమే

26. జాబితా-Iతో జాబితా-IIని సరిపోల్చండి

జాబితా-I జాబితా-II

- A. పురాణం I. మహాభారతం
- B. ఇతిహాసం II. కాశీఖండం
- C. కావ్యం III. మహాభాగవతం
- D. ప్రబంధం IV. పారిజాతాపహరణం

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A-III, B-IV, C-II, D-I
- (B) A-III, B-II, C-I, D-IV
- (C) A-I, B-III, C-IV, D-II
- (D) A-III, B-I, C-II, D-IV

27. కింది పదాలను అర్థవంతమైన వాక్యంగా రాయండి.

- A. రెండు
- B. ఇమడవు
- C. కత్తులు
- D. ఒక ఒరలో

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A, D, B, C
- (B) A, C, D, B
- (C) B, C, D, A
- (D) A, B, D, C

28. కింది పదాలను అర్థవంతమైన వాక్యంగా రాయండి.

- A. మీద పడ్డట్టు
- B. ఉరుము
- C. మంగలం
- D. ఉరిమి

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) C, D, B, A
- (B) A, C, D, B
- (C) B, D, C, A
- (D) C, B, D, A

29. దాశరథి రాసిన గ్రంథాలు

- A. మహాప్రస్థానం
- B. మహాభారతం
- C. అగ్నిధార
- D. రుద్రవీణ

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A & B మాత్రమే.
- (B) C & D మాత్రమే.
- (C) A & D మాత్రమే.
- (D) B & C మాత్రమే.

30. జాబితా-Iతో జాబితా-IIని సరిపోల్చండి

జాబితా-I
సమాసం

జాబితా-II
పదం

A. ద్విగువు

I. వనజాక్షుడు

B. బహువ్రీహి

II. ముల్లోకములు

C. ద్వంద్వ

III. ముఖపద్మము

D. ఉపమాన ఉత్తరపద కర్మధారయ IV. భయభక్తులు

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

(A) A-IV, B-II, C-III, D-I

(B) A-III, B-II, C-I, D-IV

(C) A-II, B-I, C-IV, D-III

(D) A-III, B-IV, C-I, D-II

31. కింది వానిలో కొడుకు పదానికి పర్యాయపదాలు ఏవి?

A. సుతుడు

B. నందుడు

C. తనూజుడు

D. బాలుడు

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

(A) A & C మాత్రమే.

(B) B & C మాత్రమే.

(C) C & D మాత్రమే.

(D) A & B మాత్రమే.

32. కాంతారము అనే పదానికి అర్థం ఏమిటి?

- (A) భూమి
 - (B) అడవి
 - (C) స్త్రీ
 - (D) సముద్రము
-

33. 'కవిత్రయం' ఎవరు?

- (A) నన్నయ, సూరన, పోతన
 - (B) నన్నయ, ఎర్రన, శ్రీనాథుడు
 - (C) ఎర్రన, తిక్కన, నన్నయ
 - (D) తిక్కన, పోతన, శ్రీనాథుడు
-

34. కార్తీకం తర్వాత వచ్చే మాసం ఏమిటి?

- (A) శ్రావణం
 - (B) ఫాల్గుణం
 - (C) పుష్య
 - (D) మార్గశిర
-

35. జాబితా-Iతో జాబితా-IIని సరిపోల్చండి

జాబితా-I జాబితా-II
పదం పర్యాయపదం

- A. గృహం I. దీప్తి
B. భూమి II. తోయము
C. వెలుగు III. సదనము
D. నీరు IV. ఇల

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A-III, B-IV, C-I, D-II
(B) A-III, B-I, C-II, D-IV
(C) A-I, B-II, C-IV, D-III
(D) A-IV, B-III, C-I, D-II

36. 'పుత్తడిబొమ్మ పూర్ణమ్మ' గేయ రచయిత

- (A) కందుకూరి
(B) గురజాడ
(C) ఆరుద్ర
(D) శ్రీశ్రీ

37. కింది పదాలను అర్థవంతమైన వాక్యంగా రాయండి.

- A. పుండు
B. కాకి
C. ఎద్దు
D. కి ముద్దు

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) B, A, C, D
- (B) B, C, A, D
- (C) B, A, D, C
- (D) C, A, B, D

38. జాబితా-Iతో జాబితా-IIని సరిపోల్చండి

జాబితా-I
సమాసం

జాబితా-II
పదం

A. పంచమీ తత్పురుష	I. మధ్యాహ్నము
B. ప్రథమా తత్పురుష	II. చక్రధరుడు
C. సప్తమీ తత్పురుష	III. దొంగ భయం
D. ద్వితీయా తత్పురుష	IV. మాటనేర్పరి

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A-I, B-II, C-III, D-IV
- (B) A-I, B-II, C-IV, D-III
- (C) A-III, B-II, C-IV, D-I
- (D) A-III, B-I, C-IV, D-II

39. ఆధునికులు అనే పదానికి వ్యతిరేకపదం ఏమిటి?

- (A) గ్రామీణులు
- (B) అర్వాచీనులు
- (C) ప్రాచీనులు
- (D) విజ్ఞానులు

40. జాబితా-Iతో జాబితా-IIని సరిపోల్చండి

జాబితా-I జాబితా-II

- A. కరీంనగర్ I. కళింగాంధ్ర
B. కృష్ణా II. తెలంగాణ
C. చిత్తూరు III. ఆంధ్ర
D. శ్రీకాకుళం IV. రాయలసీమ

దిగువ ఇవ్వబడిన ఎంపికల నుండి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (A) A-II, B-I, C-III, D-IV
(B) A-II, B-III, C-IV, D-I
(C) A-III, B-II, C-I, D-IV
(D) A-IV, B-II, C-III, D-I

41.

జానపద వాక్యయ్యబహు - ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు

ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు 1925 ఏప్రిల్ 16వ తేదీన వరంగల్ జిల్లా దేవనూరు గ్రామంలో జన్మించారు. ఏడాది రేపటి ఆతనినే రాజకీయ అవగాహన కల్పించిన కాళోజీ నారాయణరావు పాఠశాలవాది. జమీందారీ కేసులపై ఎమ్మెస్సీ రాజలింగం గౌడ్ తో ఫ్రీడ్ కాంగ్రెస్ రాజకీయాలలో పాల్గొన్నారు. అదేమార్గంగా రజాకార్లకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ఉద్యమంలో చైతన్యశీలిగా పనిచేశారు.

1952లో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని తెలుగువిభాగంలో మొట్టమొదటిసారిగా మౌఖిక సాహిత్యాన్ని పరిశోధన చేయడానికి "తెలుగు జానపద సాహిత్యాపత్రిక" అనే పరిశోధనాశీం స్థాపించి ఆచార్య జానపద సాహిత్యపరిశోధనాంశాల పరిశోధనలో సహజంగా ప్రభావం చూపించింది. తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని విశ్వవిద్యాలయాలలో జానపద పరిశోధనకు మార్గదర్శకులయ్యారు. జానపద విజ్ఞానంపై పరిశోధన చేస్తున్న పాఠాధికారిత్వం, మేధావులకు, పరిశోధకులకు "తెలుగు జానపద గేయసాహిత్యం" గ్రంథం నేటికీ మూలగ్రంథముగా ఉపయోగపడుతున్నది.

బిరుదురాజు రామరాజుకంటే ముందుగా మౌఖిక జానపద సాహిత్యాన్ని సేకరించి ముద్రించిన వారిలో శ్రీ నేడుమరి గంగాధరం గారు, శ్రీ శ్రీనిధి గోపాలకృష్ణమూర్తి గారు, ప్రథములుగా చెప్పవచ్చు. జానపద విజ్ఞానశాలను గ్రామగ్రామాల సేకరించి భద్రపరిచారు. కానీ విశ్వవిద్యాలయ స్థాయిలో పరిశోధనాత్మకంగా కృషిచేసినవారు ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజుగారు మాత్రమే. వీరు తెలుగు, హిందీ, ఉర్దూ, సంస్కృతం, ఆంగ్ల భాషల్లో కూడా గ్రంథాలు వ్రాసి బహుభాషా జీవితముగా పేరు సంపాదించుకున్నారు.

రామరాజుగారు విజ్ఞానసర్వస్వాల్లో కూడా విశేషకృషి చేశారు. జానపద సాహిత్యముకళలు అనే అంశంపైన 390 పైగా రచనలు చేశారు. అందులో తెలంగాణ విల్లల పాటలు, వీరగీతాలు, తెలంగాణ పల్లెపాటలు, జానపద నిమర వంటివి ఉన్నాయి. వీటితోపాటు ప్రముఖ వ్యక్తుల గురించిన వ్యాసాలు, కాళవల్ల గ్రంథాల సేకరణ మరియు పరిష్కరణలో కూడా బిరుదురాజు రామరాజు విశేషంగా కృషిచేశారు. ప్రసిద్ధి చెందిన "చరిత్రకెక్కిన చరితాధీలు" గ్రంథంలో 34 మంది కవుల ప్రస్తావన గురించి విస్తరంగా వివరించారు. తెలుగు వీరుడు, సాహిత్యాలస్వామి చరిత్ర, తెలుగు సాహిత్యోదాత్తులు వంటి గ్రంథాలను కూడా రాశారు. ద్రవభక్తిపరులైన తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఆధ్యాత్మిక బోధనలు చేస్తున్న వారి కృషిని గురించి తెలిపే "ఆంధ్రయోగలు" పేరుతో ఏడు సంపుటలను వెలువరించారు. ఈ గ్రంథానికి ఆచార్య బిరుదురాజు దుక్కేతగారు కూడా భాగస్వాములైనారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్లోని తెలంగాణ, కోస్తా, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లోని జానపద గేయాలను సేకరించి "త్రైవేణి" పేరుతో 1960లో ప్రచురించారు. దీనికి బిరుదురాజు రామరాజు గారు, నేడుమరి గంగాధరం గారు, కృష్ణశ్రీ గారు, దేవమ్మ గారు సంపాదకులుగా ఉన్నారు. బిరుదురాజు గారు 1974లో నాయుని కృష్ణకుమారి గారితో కలిసి "జానపద గేయాలు-సాంఘిక చరిత్ర" అనే గ్రంథాన్ని ప్రచురించారు.

ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు గారు ఏ జిల్లాకు చెందినవారు?

- (A) మహబూబ్ నగర్
- (B) హైదరాబాద్
- (C) నల్లగొండ
- (D) వరంగల్

42.

జానపద వాఙ్మయబ్రహ్మ - ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు

ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు 1925 ఏప్రిల్ 16వ తేదీన వరంగల్ జిల్లా దేవపూరు గ్రామంలో జన్మించారు. విద్యార్థి దశలో అతనికి రాజకీయ అవగాహన కల్పించిన కాళోజీ నారాయణరావు వాయుగ్రీవాచారి, జమలాపురం కేశవరావు, ఎమ్మెస్సీ రాజలింగం గారితో ఫైట్ కాలేజీ రాజకీయాలలో పాల్గొన్నారు. అదేమీదంగా రజాకార్లకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ఉద్యమంలో చైతన్యశీలిగా పనిచేశారు.

1952లో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని తెలుగువిభాగంలో మొట్టమొదటిసారిగా మౌఖిక సాహిత్యాన్ని పరిశోధన చేయడానికి "తెలుగు జానపద గోపాలకృష్ణమూర్తి" అనే పరిశోధనాంశం దీనికువీ ఆచార్య అందవల్లి లక్ష్మీరంజనం గారి పర్యవేక్షణలో సిద్ధాంత గ్రంథాన్ని రూపొందించి, తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని విశ్వవిద్యాలయాలలో జానపద పరిశోధనకు మార్గదర్శకులయ్యారు. జానపద విజ్ఞానంపైన పరిశోధన చేస్తున్న సాహితీవేత్తలకు, మేధావులకు, పరిశోధకులకు "తెలుగు జానపద గోపాలకృష్ణం" గ్రంథం నేటికీ మూలగ్రంథముగా ఉపయోగపడుతున్నది.

బిరుదురాజు రామరాజుకంటే ముందుగా మౌఖిక జానపద సాహిత్యాన్ని సేకరించి ముద్రించిన వారిలో శ్రీ నేదునూరి గంగాధరం గారు, శ్రీ శ్రీపాద గోపాలకృష్ణమూర్తి గారు ప్రథములుగా చెప్పువచ్చు. జానపద విజ్ఞానాంశాలను గ్రామగ్రామాల సేకరించి భద్రపరిచారు. కానీ విశ్వవిద్యాలయ స్థాయిలో పరిశోధనాత్మకంగా కృషిచేసినవారు ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజుగారు మాత్రమే. వీరు తెలుగు, హిందీ, ఆంగ్ల, సంస్కృతం, ఆంగ్ల భాషల్లో కూడా గ్రంథాలు వ్రాసి బహుభాషా కవిదులుగా పేరు సంపాదించుకున్నారు.

రామరాజుగారు విజ్ఞానసర్వస్వాల్లో కూడా విశేషకృషి చేశారు. జానపద సాహిత్యము, కళలు అనే అంశంపైన 350 పైగా రచనలు చేశారు. అందులో తెలంగాణ పిల్లల పాటలు, వీరగాథలు, తెలంగాణ పల్లెపాటలు, జానపద రచనలు, గ్రామసంస్కృతి, జానపదకళలు, పదసాహిత్యము, పరిశోధనాత్మక వ్యాసాలు, జానపద విమర్శ వంటివి ఉన్నాయి. వీటితోపాటు ప్రముఖ వ్యక్తుల గురించిన వ్యాసాలు, జాతీయత గ్రంథాల సేకరణ మరియు పరిష్కరణలో కూడా బిరుదురాజు రామరాజు విశేషంగా కృషిచేశారు. ప్రసిద్ధి చెందిన "చరిత్రకెక్కిన చరిత్రాధీలు" గ్రంథంలో 34 మంది కవుల ప్రస్తావన గురించి వివరంగా వివరించారు. తెలుగు వీరుడు, సాంకేయాలస్వామి చరిత్ర, తెలుగు సాహిత్యభారతము వంటి గ్రంథాలను కూడా రాశారు. ప్రవేశోత్సవమైన తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఆధ్యాత్మిక బోధనలు చేస్తున్న వారి కృషిని గురించి తెలిపే "ఆంధ్రయోగలు" పేరుతో ఏడు సంపుటలను వెలువరించారు. ఈ గ్రంథానికి ఆచార్య బిరుదురాజు రుక్మిణిగారు కూడా భాగస్వాములైనారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని తెలంగాణ, కోస్తా, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లోని జానపద గేయాలను సేకరించి "త్రైవేణి" పేరుతో 1999లో ప్రచురించారు. దీనికి బిరుదురాజు రామరాజు గారు, నేదునూరి గంగాధరం గారు, కృష్ణశ్రీ గారు, దేబప్ప గారు సంపాదకులుగా ఉన్నారు. బిరుదురాజు గారు 1994లో నాయని కృష్ణకుమారి గారితో కలిసి "జానపద గేయాలు-సాంఘిక చరిత్ర" అనే గ్రంథాన్ని ప్రచురించారు.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని తెలుగు విభాగంలో మొట్టమొదటిసారిగా మౌఖిక సాహిత్యంపై పరిశోధన చేసినవారు ఎవరు?

- (A) నేదునూరి గంగాధరం
- (B) బిరుదురాజు రామరాజు
- (C) శ్రీపాద గోపాలకృష్ణమూర్తి
- (D) జమలాపురం కేశవరావు

జానపద వాఙ్మయబ్రహ్మ - ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు

ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు 1925 ఏప్రిల్ 16న తేజీన వరంగల్ జిల్లా దేవమూల గ్రామంలో జన్మించారు. విద్యార్థి రకలో అతనికి రాజకీయ అవగాహన కల్పించిన కాళోజీ నారాయణరావు వాయుగ్రీవాచారి, జమలాపురం కేశవరావు, ఎమ్మెస్సీ రాజలింగం గారితో ఫైట్ కాంగ్రెస్ రాజకీయంలో పాల్గొన్నారు. అదేమీదంగా రజాకార్లకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ఉద్యమంలో చైతన్యశీలిగా పనిచేశారు.

1950లో 'ఉస్మానియా' విశ్వవిద్యాలయంలోని తెలుగువిభాగంలో మొట్టమొదటిసారిగా మౌఖిక సాహిత్యాన్ని పరిశోధన చేయడానికి 'తెలుగు జానపద గేయసాహిత్యం' అనే పరిశోధనాంశం దీనుకుమి ఆచార్య అందవల్లి లక్ష్మీగ్రంథావం గారి పర్యవేక్షణలో సర్గాంత గ్రంథాన్ని చూపించింది. తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని విశ్వవిద్యాలయంలో జానపద పరిశోధనకు మార్గదర్శకులయ్యారు. జానపద విజ్ఞానంపై పరిశోధన చేస్తున్న సాహితీచేత్తలకు, మేధావులకు, పరిశోధకులకు 'తెలుగు జానపద గేయసాహిత్యం' గ్రంథం నేటికీ మూలగ్రంథముగా ఉపయోగపడుతున్నది.

బిరుదురాజు రామరాజుతో ముందుగా మౌఖిక జానపద సాహిత్యాన్ని సేకరించి ముద్రించిన వారిలో డి నేడుమూరి గంగారథం గారు, డి క్రిపాద గోపాలకృష్ణమూర్తి గారు ప్రథములుగా చెప్పవచ్చు. జానపద విజ్ఞానాశాలను గ్రామగ్రామాల సేకరించి భిక్షపరిచారు. కానీ విశ్వవిద్యాలయ స్థాయిలో పరిశోధనాత్మకంగా కృషిచేసినవారు ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజుగారు మాత్రమే. వీరు తెలుగు, హిందీ, ఉర్దూ, సంస్కృతం, ఆంగ్ల భాషల్లో కూడా గ్రంథాలు వ్రాసి బహుభాషా కవిదులుగా పేరు సంపాదించుకున్నారు.

రామరాజుగారు విజ్ఞానసర్వస్వాల్లో కూడా విశేషకృషి చేశారు. జానపద సాహిత్యము-కళలు అనే అంశంపై 350 పైగా రచనలు చేశారు. అందులో తెలంగాణ పిల్లల పాటలు, వీరగాథలు, తెలంగాణ పల్లెపాటలు, జానపద రచనలు, గ్రామసంస్కృతి, జానపదకళలు, పదసాహిత్యము, పరిశోధనాత్మక వ్యాసాలు, జానపద విమర్శ వంటివి ఉన్నాయి. వీటితోపాటు ప్రముఖ వ్యక్తుల గురించిన వ్యాసాలు, జాళువత్త గ్రంథాల సేకరింపు మరియు పరిష్కరణలో కూడా బిరుదురాజు రామరాజు విశేషంగా కృషిచేశారు. ప్రసిద్ధి చెందిన "చరిత్రకెక్కని చరిత్రాధీలు" గ్రంథంలో 34 మంది కవుల ప్రస్తావన గురించి విస్తరంగా వివరించారు. తెలుగు వీరుడు, సారకాయలస్వామి చరిత్ర, తెలుగు సాహిత్యభారతము వంటి గ్రంథాలను కూడా రాశారు. ప్రవక్తత్వపుర్రైన తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఆచార్యుక బిగ్గలు చేస్తున్న వారి కృషిని గురించి తిలకిస్తే "ఆంధ్రయోగలు" పేరుతో ఎటు సంపుటలను వెలువరించారు. ఈ గ్రంథానికి ఆచార్య బిరుదురాజు రుక్మిణిగారు కూడా భాగస్వాములైనారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని తెలంగాణ, కోస్తా, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లోని జానపద గేయాలను సేకరించి "త్రివేణి" పేరుతో 1960లో ప్రచురించారు. దీనికి బిరుదురాజు రామరాజు గారు, నేడుమూరి గంగారథం గారు, కృష్ణశ్రీ గారు, దోబట్ట గారు సంపాదకులుగా ఉన్నారు. బిరుదురాజు గారు 1974లో నాయని కృష్ణకుమారి గారితో కలిసి "జానపద గేయాలు-సాంఘిక చరిత్ర" అనే గ్రంథాన్ని ప్రచురించారు.

"చరిత్రకెక్కని చరిత్రాధీలు" గ్రంథంలో ఎంతమంది కవుల ప్రస్తావన ఉంది?

- (A) 350
(B) 35
(C) 340
(D) 34

జానపద వాఙ్మయబ్రహ్మ - ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు

ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు 1925 ఏప్రిల్ 16న తెలంగాణ వరంగల్ జిల్లా బేపూరు గ్రామంలో జన్మించారు. విద్యార్థి దశలో అతనికి రాజకీయ అవగాహన కల్పించిన కాళోజీ నారాయణరావు వాయగ్రీవాచారి, జమలాపురం కేశవరావు, ఎమ్మెస్సీ రాజలింగం గారితో ఫైట్ కాంగ్రెస్ రాజకీయంలో పాల్గొన్నారు. అదేమీదంగా రజాకార్లకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ఉద్యమంలో చైతన్యశీలిగా పనిచేశారు.

1952లో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని తెలుగువిభాగంలో మొట్టమొదటిసారిగా మౌఖిక సాహిత్యాన్ని పరిశోధన చేయడానికి "తెలుగు జానపద గేయసాహిత్యం" అనే పరిశోధనాంశ్రినుకుని ఆచార్య అందవల్లి లక్ష్మీగ్రంథావం గారి పర్యవేక్షణలో సూంక గ్రంథాన్ని రచించింది. తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని విశ్వవిద్యాలయంలో జానపద పరిశోధనకు మార్గదర్శకులయ్యారు. జానపద విజ్ఞానంపై పరిశోధన చేస్తున్న సాహితీచేత్తలకు, మేధావులకు, పరిశోధకులకు "తెలుగు జానపద గేయసాహిత్యం" గ్రంథం నేటికీ మూలగ్రంథముగా ఉపయోగపడుతున్నది.

బిరుదురాజు రామరాజుకంటే ముందుగా మౌఖిక జానపద సాహిత్యాన్ని సేకరించి ముద్రించిన వారిలో డి నేడుమారి గంగారం గారు, డి క్రిపాద గోపాలకృష్ణమూర్తి గారు ప్రథములుగా చెప్పవచ్చు. జానపద విజ్ఞానాశాలను గ్రామగ్రామాల సేకరించి భిక్షపరిచారు. కానీ విశ్వవిద్యాలయ స్థాయిలో పరిశోధనాత్మకంగా కృషిచేసినవారు ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజుగారు మాత్రమే. వీరు తెలుగు, హిందీ, ఉర్దూ, సంస్కృతం, ఆంగ్ల భాషల్లో కూడా గ్రంథాలు వ్రాసి బహుభాషా కవిదులుగా పేరు సంపాదించుకున్నారు.

రామరాజుగారు విజ్ఞానసర్వస్వాల్లో కూడా విశేషకృషి చేశారు. జానపద సాహిత్యముకళలు అనే అంశంపై 350 పైగా రచనలు చేశారు. అందులో తెలంగాణ పిల్లల పాటలు, వీరగాథలు, తెలంగాణ పల్లెపాటలు, జానపద రచనలు, గ్రామసంస్కృతి, జానపదకళలు, పదసాహిత్యము, పరిశోధనాత్మక వ్యాసాలు, జానపద విమర్శ వంటివి ఉన్నాయి. వీటితోపాటు ప్రముఖ వ్యక్తుల గురించిన వ్యాసాలు, జాతీయ గ్రంథాల సేకరింపు మరియు పరిష్కరణలో కూడా బిరుదురాజు రామరాజు విశేషంగా కృషిచేశారు. ప్రసిద్ధి చెందిన "చరిత్రకెక్కని చరిత్రాధీలు" గ్రంథంలో 34 మంది కవుల ప్రస్తావన గురించి విస్తరంగా వివరించారు. తెలుగు వీరుడు, సారకాయలస్వామి చరిత్ర, తెలుగు సాహిత్యభారతము వంటి గ్రంథాలను కూడా రాశారు. ప్రవక్తత్వంపైనే తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఆచార్యుక బిగ్గరలు చేస్తున్న వారి కృషిని గురించి తెలిసే "ఆంధ్రయోగులు" పేరుతో ఏడు సంపుటలను వెలువరించారు. ఈ గ్రంథానికి ఆచార్య బిరుదురాజు రుక్మిణిగారు కూడా భాగస్వాములైనారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్లోని తెలంగాణ, కోస్తా, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లోని జానపద గేయాలను సేకరించి "ప్రివేజ్" పేరుతో 1960లో ప్రచురించారు. దీనికి బిరుదురాజు రామరాజు గారు, నేడుమారి గంగారం గారు, కృష్ణశ్రీ గారు, దోడప్ప గారు సంపాదకులుగా ఉన్నారు. బిరుదురాజు గారు 1974లో నాయని కృష్ణకుమారి గారితో కలిసి "జానపద గేయాలు-సాంఘిక చరిత్ర" అనే గ్రంథాన్ని ప్రచురించారు.

"ఆంధ్రయోగులు" గ్రంథం వెలువరించడంలో భాగస్వాములు అయినవారు ఎవరు?

- (A) కృష్ణకుమారి
- (B) త్రివేణి
- (C) రుక్మిణి
- (D) రాజలింగం

జానపద వాఙ్మయబ్రహ్మ - ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు

ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు 1925 ఏప్రిల్ 16న తెలంగాణ వరంగల్ జిల్లా బేపూరు గ్రామంలో జన్మించారు. విద్యార్థి రకంలో అతనికి రాజకీయ అవగాహన కల్పించిన కాళోజీ నారాయణరావు వాయగ్రీవాచారి, జమలాపురం కేశవరావు, ఎమ్మెస్సీ రాజలింగం గారితో ఫైట్ కాంగ్రెస్ రాజకీయంలో పాల్గొన్నారు. అదేమీదంగా రజాకార్లకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ఉద్యమంలో చైతన్యశీలిగా పనిచేశారు.

1952లో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని తెలుగువిభాగంలో మొట్టమొదటిసారిగా మౌఖిక సాహిత్యాన్ని పరిశోధన చేయడానికి "తెలుగు జానపద గేయసాహిత్యం" అనే పరిశోధనాంశం దీనికుమీ ఆచార్య అందవల్లి లక్ష్మీగ్రంథావం గారి పర్యవేక్షణలో సహృదయ ప్రంథాన్ని రచించింది. తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని విశ్వవిద్యాలయంలో జానపద పరిశోధనకు మార్గదర్శకులయ్యారు. జానపద విజ్ఞానంపైన పరిశోధన చేస్తున్న సాహితీచేత్తలకు, మేధావులకు, పరిశోధకులకు "తెలుగు జానపద గేయసాహిత్యం" గ్రంథం నేటికీ మూలగ్రంథముగా ఉపయోగపడుతున్నది.

బిరుదురాజు రామరాజుకంటే ముందుగా మౌఖిక జానపద సాహిత్యాన్ని సేకరించి ముద్రించిన వారిలో శ్రీ నేడునూరి గంగారధం గారు, శ్రీ శ్రీవాద్ గోపాలకృష్ణమూర్తి గారు ప్రథములుగా చెప్పవచ్చు. జానపద విజ్ఞానాశాలను గ్రామగ్రామాల సేకరించి భిక్షపరిచారు. కానీ విశ్వవిద్యాలయ స్థాయిలో పరిశోధనాత్మకంగా కృషిచేసినవారు ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజుగారు మాత్రమే. వీరు తెలుగు, హిందీ, ఉర్దూ, సంస్కృతం, ఆంగ్ల భాషల్లో కూడా గ్రంథాలు వ్రాసి బహుభాషా కవిదులుగా పేరు సంపాదించుకున్నారు.

రామరాజుగారు విజ్ఞానసర్వస్వాల్లో కూడా విశేషకృషి చేశారు. జానపద సాహిత్యము-కళలు అనే అంశంపైన 350 పైగా రచనలు చేశారు. అందులో తెలంగాణ పిల్లల పాటలు, వీరగాథలు, తెలంగాణ పల్లెపాటలు, జానపద రచనలు, గ్రామసంస్కృతి, జానపదకళలు, పదసాహిత్యము, పరిశోధనాత్మక వ్యాసాలు, జానపద విమర్శ వంటివి ఉన్నాయి. వీటితోపాటు ప్రముఖ వ్యక్తుల గురించిన వ్యాసాలు, జాతీయత గ్రంథాల సేకరింపు మరియు పరిష్కరణలో కూడా బిరుదురాజు రామరాజు విశేషంగా కృషిచేశారు. ప్రసిద్ధి చెందిన "చరిత్రకెక్కిన చరిత్రాధీలు" గ్రంథంలో 34 మంది కవుల ప్రస్తావన గురించి విస్తరంగా వివరించారు. తెలుగు వీరుడు, సారకాయలస్వామి చరిత్ర, తెలుగు సాహిత్యభారతము వంటి గ్రంథాలను కూడా రాశారు. ప్రవక్తత్వంపైనే తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ఆధ్యాత్మిక బోధనలు చేస్తున్న వారి కృషిని గురించి తెలిసే "ఆంధ్రయోగలు" పేరుతో ఏడు సంపుటలను వెలువరించారు. ఈ గ్రంథానికి ఆచార్య బిరుదురాజు రుక్మిణిగారు కూడా భాగస్వాములైనారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్లోని తెలంగాణ, కోస్తా, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లోని జానపద గేయాలను సేకరించి "ప్రివేట్" పేరుతో 1960లో ప్రచురించారు. దీనికి బిరుదురాజు రామరాజు గారు, నేడునూరి గంగారధం గారు, కృష్ణశ్రీ గారు, దోణప్ప గారు సంపాదకులుగా ఉన్నారు. బిరుదురాజు గారు 1974లో నాయని విశ్వకుమారి గారితో కలిసి "జానపద గేయాలు-సాంఘిక చరిత్ర" అనే గ్రంథాన్ని ప్రచురించారు.

జానపదవిజ్ఞానం గురించి నేటికీ మూలగ్రంథంగా ఉపయోగపడుతున్న గ్రంథం ఏది?

- (A) జానపద సాహిత్యము-కళలు
- (B) జానపద గేయాలు - సాంఘిక చరిత్ర
- (C) విజ్ఞాన సర్వస్వాలు
- (D) తెలుగు జానపద గేయ సాహిత్యం

46.

కుతుబ్‌షాహీ వంశ పరిచయం

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు "చోళభానులందు తెలుగునెన్ను" అని, ఇటలీదేశ రాయబారి అయిన నికోలే కాంటి "ఇటాలియన్ ఆఫ్ ద ఈస్ట్" అని తెలుగుభాషని కొనియాడారు.

ఈ తెలుగుదేశంపై ఎంతోమంది విదేశీయులు దండయాత్రలు చేశారు. ఈ దేశాన్ని హిందూ, ముస్లిం, తెలిదొరలు పరిపాలించారు. కానీ, తెలుగుభాషలో ఉన్న సంస్కృతి-సంప్రదాయాలు ఏమాత్రం చెక్కుచెదరలేదు. వారు కూడా తెలుగుభాషలో ఉన్న మారుకానికి ఆకర్షితులైనారు. కవులను, పండితులను వీరు ఆదరించారు. కుతుబ్‌షాహీలు పరిమతస్థులైనప్పటికీ తెలుగుభాషా వికాసానికి కృషి చేశారు.

కాకతీయులు, బహమనీ సుల్తానుల రాజ్యాల పతనానంతరం కుతుబ్‌షాహీలు రాజ్యానికి వచ్చారు. గోల్కొండను రాజధానిగా చేసుకుని క్రీ.శ. 1512 నుంచి క్రీ.శ. 1687 వరకూ పాలించారు. ఈ వంశీయులు పార్శ్వతీహారు తెలుగు సాహిత్యాన్ని, తెలుగు కవుల్ని పోషించినారు.

కుతుబ్‌షాహీ రాజ్య స్థాపకుడు సుల్తాన్ కులీ, ఇతనికి బుకే మాలిక్, 'కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్' అనే బిరుదులు ఉన్నాయి. అతడు తురుష్క, తగ్గ జాతాకునిల్కు చెందినవాడు. ఇతడు మొగల్ వంశ స్థాపకుడైన బాబర్‌కు, దివరీ డిల్లీ సుల్తాన్ అయిన ఇబ్రహీం లోడీకి, శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు, మహమ్మద్ షాకు, యూసఫ్ ఆదిల్‌షాకు సమకాలికుడు. ఇతని పూర్వీకులు మద్య ఆనీయాలోని దక్షిణ ఇరాన్‌లోని 'హందర్' రాజ్యాధిపతులు. ఇతడు క్రీ.శ. 1451లో హందర్‌లో జన్మించాడు. తల్లి మాలిక్ సౌరజ, తండ్రి షేక్ కులీ. వీరు మద్యఆనీయాలో రాజకీయ ప్రాబల్యంకోసం క్రీ.శ. 1463కి ముందే 'అకునెహ' తగ్గతో వారాడు. ఓటమి పాలైన ఇతని తండ్రి, అతని పినతండ్రి అల్లాకులీతో కలిసి యువకుడైన కులీ కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్ భారతదేశానికి వచ్చాడు.

ఈయన తన పినతండ్రితో కలిసి దక్కన్‌లోని బహమనీ రాజ్య కేంద్రమైన గుల్బర్గాకు చేరుకున్నాడు. వెంటే అతని ప్రాచీన్యాన్ని గమనించిన సుల్తాన్ సంతోషంతో అతని ఖిర్మలకోసం వరంగల్ బాగ్‌ను ప్రసాదించాడు. క్రీ.శ. 1496లో బహమనీ ప్రభుత్వ సుల్తాన్ కులీని కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్ అనే బిరుదుచ్చి, తెలుగుదేశంపైన అధికారిగా నియమించాడు. గోల్కొండ 'తరుదార' గా సుల్తాన్ కులీ పరిపాలించాడు. క్రీ.శ. 1518లో బహమనీ ప్రభుత్వ మహమ్మద్ మరేజిందేవరకూ సామంతుడిగానే పరిపాలించాడు. ఆ తరువాత కుతుబ్‌షా అనే బిరుదుచ్చి పొంది స్వతంత్రుడుయ్యాడు. బహమనీ పరిపాలనలో వరంగల్ వరకే పరిమితమైన రాజ్యాన్ని క్రీ.శ. 1543 నాటికి మచిలీపట్నం దాకా విస్తరించాడు. తన రాజ్యంలోని ప్రజలు ఎక్కువశాతం హిందువులే ఉండడం చూశాడు. తాను పరదేశీయుడనీ, ఇతరమతం వాడననీ భేదాల్పైత్రాయాలు రాకుండా ప్రజలను అనురాగంతో చూసుకున్నాడు.

గోల్కొండ రాజ్య స్థాపకుడైన సుల్తాన్ కులీకి ఆరుగురు కుమారులు. వీరు వైదర్ అలీ, కుతుబుద్దీన్, జంషిద్ కులీ, అబ్దుల్ కరీం, దాలత్ కులీ, ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా. వీరిలో ముఖ్యుడు ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా.

ఈ కింది వారిలో ముఖ్యమైనవాడు ఎవరు?

- (A) జంషీద్ కులీ
- (B) హైదర్ అలీ
- (C) ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా
- (D) దాలత్ కులీ

47.

కుతుబ్‌షాహీ వంశ పరిచయం

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు "చోళభానులందు తెలుగునెన్ను" అని, ఇటలీదేశ రాయబారి అయిన నికోలే కాంటి "ఇటాలియన్ ఆఫ్ ద ఈస్ట్" అని తెలుగుభాషని కొనియాడారు.

ఈ తెలుగుదేశంపై ఎంతోమంది విదేశీయులు దండయాత్రలు చేశారు. ఈ దేశాన్ని హిందూ, ముస్లిం, తెలిదొరలు పరిపాలించారు. కానీ, తెలుగుభాషలో ఉన్న సంస్కృతి-సంప్రదాయాలు ఏమాత్రం చెక్కుచెదరలేదు. వారు కూడా తెలుగుభాషలో ఉన్న మారుకానికి ఆకర్షితులైనారు. కవులను, పండితులను వీరు ఆదరించారు. కుతుబ్‌షాహీలు పరిమతస్థులైనప్పటికీ తెలుగుభాషా వికాసానికి కృషి చేశారు.

కాకతీయులు, బహమనీ సుల్తానుల రాజ్యాల పతనానంతరం కుతుబ్‌షాహీలు రాజ్యానికి వచ్చారు. గోల్కొండను రాజధానిగా చేసుకుని క్రీ.శ. 1512 నుంచి క్రీ.శ. 1687 వరకూ పాలించారు. ఈ వంశీయులు పార్శ్వతీహారు తెలుగు సాహిత్యాన్ని, తెలుగు కవుల్ని పోషించినారు.

కుతుబ్‌షాహీ రాజ్య స్థాపకుడు సుల్తాన్ కులీ, ఇతనికి బుకే మాలిక్, 'కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్' అనే బిరుదులు ఉన్నాయి. అతడు తురుష్క, తగ్గ జాతాకునిల్కు చెందినవాడు. ఇతడు మొగల్ వంశ స్థాపకుడైన బాబర్‌కు, దివరీ డిల్లీ సుల్తాన్ అయిన ఇబ్రహీం లోడీకి, శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు, మహమ్మద్ షాకు, యూసఫ్ ఆదిల్‌షాకు సమకాలికుడు. ఇతని పూర్వీకులు మద్య ఆనీయాలోని దక్షిణ ఇరాన్‌లోని 'హందర్' రాజ్యాధిపతులు. ఇతడు క్రీ.శ. 1451లో హందర్‌లో జన్మించాడు. తల్లి మాలిక్ సౌరజ, తండ్రి షేక్ కులీ. వీరు మద్యఆనీయాలో రాజకీయ ప్రాబల్యంకోసం క్రీ.శ. 1463కి ముందే 'అకునెహ' తగ్గతో వారాడు. ఓటమి పాలైన ఇతని తండ్రి, అతని పినతండ్రి అల్లాకులీతో కలిసి యువకుడైన కులీ కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్ భారతదేశానికి వచ్చాడు.

ఈయన తన పినతండ్రితో కలిసి దక్కన్‌లోని బహమనీ రాజ్య కేంద్రమైన గుల్బర్గాకు చేరుకున్నాడు. వెంటే అతని ప్రాచీన్యాన్ని గమనించిన సుల్తాన్ సంతోషంతో అతని ఖిర్మలకోసం వరంగల్ బాగ్‌ను ప్రసాదించాడు. క్రీ.శ. 1496లో బహమనీ ప్రభుత్వ సుల్తాన్ కులీని కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్ అనే బిరుదుచ్చి, తెలుగుదేశంపైన అధికారిగా నియమించాడు. గోల్కొండ 'తరుదార' గా సుల్తాన్ కులీ పరిపాలించాడు. క్రీ.శ. 1518లో బహమనీ ప్రభుత్వ మహమ్మద్ మరేజిందేవరకూ సామంతుడిగానే పరిపాలించాడు. ఆ తరువాత కుతుబ్‌షా అనే బిరుదుచ్చి పొంది స్వతంత్రుడుయ్యాడు. బహమనీ పరిపాలనలో వరంగల్ వరకే పరిమితమైన రాజ్యాన్ని క్రీ.శ. 1543 నాటికి మచిలీపట్నం దాకా విస్తరించాడు. తన రాజ్యంలోని ప్రజలు ఎక్కువశాతం హిందువులే ఉండడం చూశాడు. తాను పరదేశీయుడనీ, ఇతరమతం వాడననీ భేదాల్పైత్రాయాలు రాకుండా ప్రజలను అనురాగంతో చూసుకున్నాడు.

గోల్కొండ రాజ్య స్థాపకుడైన సుల్తాన్ కులీకి ఆరుగురు కుమారులు. వీరు వైదర్ అలీ, కుతుబుద్దీన్, జంషిద్ కులీ, అబ్దుల్ కరీం, దాలత్ కులీ, ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా. వీరిలో ముఖ్యుడు ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా.

సుల్తాన్ కులీ పూర్వీకులు ఏ దేశంవారు?

- (A) ఇరాక్
(B) ఇరాన్
(C) మంగోలియా
(D) భారత్

48.

కుతుబ్‌షాహీ వంశ పరిచయం

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు "దేశభావలందు తెలుగునెప్పు" అని, ఇటలీదేశ రాయబారి అయిన నికోలే కాంటి "ఇటలీయన్ ఆఫ్ ద ఈస్ట్" అని తెలుగుభాషని కొనియాడారు.

ఈ తెలుగుదేశంపై ఎంతోమంది విదేశీయులు దండయాత్రలు చేశారు. ఈ దేశాన్ని హిందూ, ముస్లిం, తొలదొరలు పరిపాలించారు. కానీ, తెలుగుభాషలో ఉన్న సంస్కృతి-సంప్రదాయాలు ఏమాత్రం చెక్కుచెదరలేదు. వారు కూడా తెలుగుభాషలో ఉన్న మారుకొని అక్కర్లుకొన్నారని, కవులను, పండితులను వీరు ఆదరించారు. కుతుబ్‌షాహీలు పరమతస్థులైనప్పటికీ తెలుగుభాషా విజ్ఞానానికి కృషి చేశారు.

కాకతీయులు, బహమనీ సుల్తానుల రాజ్యాల పతనానంతరం కుతుబ్‌షాహీలు రాజ్యానికి వచ్చారు. గోల్కొండను రాజధానిగా చేసుకుని క్రీ.శ. 1512 నుంచి క్రీ.శ. 1687 వరకూ పాలించారు. ఈ వంశీయులు పార్శీతోపాటు తెలుగు నాపాత్యాన్ని, తెలుగు కవుల్ని పోషించినారు.

కుతుబ్‌షాహీ రాజ్య స్థాపకుడు సుల్తాన్ కులీ, ఇతనికి 'బడే మాలిక్', 'కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్' అనే బిరుదులు ఉన్నాయి. అతడు తురుష్క, తగ్గ జాతాకులనీలకు చెందినవాడు. ఇతడు మొగల్ వంశ స్థాపకుడైన బాబర్ కు, చివరి ఢిల్లీ సుల్తాన్ అయిన ఇబ్రహీం లోడికి, శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు, మహమ్మద్ షాకు, యూసఫ్ ఆదిల్‌షాకు సమకాలికుడు. ఇతని పూర్వీకులు మద్య తినియారని దక్షిణ ఇరాన్ లోని 'సందం' రాజ్యాధిపతులు. ఇతడు క్రీ.శ. 1451లో హందం లో జన్మించాడు. తల్లి మాలిక్ సాళి, తండ్రి షేక్ కులీ. వీరు మద్యతీతంగా రాజకీయ ప్రాబల్యంకోసం క్రీ.శ. 1463 ముందే 'అకునెవ' తగ్గతో పోరాడారు. ఓటమి పాలైన ఇతని తండ్రి, అతని పినతండ్రి అల్లాకులీతో కలిసి యువకుడైన కులీ కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్ భారతదేశానికి వచ్చారు.

ఈయన తన పినతండ్రితో కలిసి దక్కన్ లోని బహమనీ రాజ్య కేంద్రమైన గుల్బర్గాకు చేరుకున్నాడు. వెంటే అతని ప్రాచీన్ నామినీ సుల్తాన్ సంతోషంతో అతని ఖర్చులకోసం వరంగల్ బాగీరుని ప్రసాదించాడు. క్రీ.శ. 1496లో బహమనీ ప్రభుత్వ సుల్తాన్ కులీని కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్ అనే బిరుదునిచ్చి, తెలుగుదేశంపై అధికారిగా నియమించాడు. గోల్కొండ 'తరుదారి' గా సుల్తాన్ కులీ పరిపాలించాడు. క్రీ.శ. 1518లో బహమనీ ప్రభుత్వ మహమ్మద్ మరణించేవరకూ సామంతుడిగానే పనిపాలించాడు. ఆ తరువాత కుతుబ్‌షా అనే బిరుదుని పొంది స్వతంత్రుడయ్యాడు. బహమనీ పరిపాలనలో వరంగల్ వరకే పరిమితమైన రాజ్యాన్ని క్రీ.శ. 1543 నాటికి మదీనీస్థం దాకా విస్తరించాడు. తన రాజ్యంలోని ప్రజలు ఎక్కువశాతం హిందువులే ఉండడం చూశాడు. తాను పరదేశీయుడనీ, ఇతరమతం వాదననీ భేదాలిప్రాయాలు రాకుండా ప్రజలను అనురాగంతో చూసుకున్నాడు.

గోల్కొండ రాజ్య స్థాపకుడైన సుల్తాన్ కులీకి ఆరుగురు కుమారులు. వీరు హైదర్ అలీ, కుతుబ్‌షాహీ, జంషీద్ కులీ, అబ్దుల్ కరీం, దౌలత్ కులీ, ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా. వీరిలో ముఖ్యుడు ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా.

చివరి ఢిల్లీ సుల్తాన్ ఎవరు?

- (A) బాబర్
(B) మహమ్మద్ షా
(C) ఇబ్రహీం లోడి
(D) యూసఫ్ ఆదిల్ షా

కుతుబ్‌షాహీ వంశ పరిచయం

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు 'దేశభాషలందు తెలుగుదెను' అని, ఇటలీదేశ రాయబారి అయిన నికోలే కాంటి 'ఇటాలియన్ ఆఫ్ ద ఈస్ట్' అని తెలుగుభాషని కొనియాడారు.

ఈ తెలుగుదేశంపై ఎంతోమంది విదేశీయులు దండయాత్రలు చేశారు. ఈ దేశాన్ని హిందూ, ముస్లిం, తెల్లదొరలు పరిపాలించారు. కానీ, తెలుగుభాషలో ఉన్న సంస్కృతి-సంప్రదాయాలు ఎవ్వరూ చెక్కుచెదరలేదు. వారు కూడా తెలుగుభాషలో ఉన్న మారుకొనికి ఆకర్షితులైనారు. కవులను, పండితులను వీరు ఆదరించారు. కుతుబ్‌షాహీలు పరిమతస్థులైనప్పటికీ తెలుగుభాషా వికాసానికి కృషి చేశారు.

కాకతీయులు, బహమనీ సుల్తానుల రాజ్యాల పతనానంతరం కుతుబ్‌షాహీలు రాజ్యానికి వచ్చారు. గోల్కొండను రాజధానిగా చేసుకుని క్రీ.శ. 1512 నుంచి క్రీ.శ. 1687 వరకూ పాలించారు. ఈ వంశీయులు పార్శ్వతాపాలు తెలుగు సాహిత్యాన్ని, తెలుగు కవుల్ని పోషించినారు.

కుతుబ్‌షాహీ రాజ్య స్థాపకుడు సుల్తాన్ కులీ ఇతనికి 'బడే మాలిక్', 'కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్' అనే బిరుదులు ఉన్నాయి. అతడు తురుష్క శిల్పకళాకూనిలోకు చెందినవాడు. ఇతడు మొగల్ వంశ స్థాపకుడైన బాబర్‌కు, దివరి ఢిల్లీ సుల్తాన్ అయిన ఇబ్రహీం లోడీకి, శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు, మహమ్మద్ షాకు, యూసఫ్ ఆదిల్‌షాకు సమకాలికుడు. ఇతని పూర్వీకులు మద్య ఆస్యాలోని దక్షిణ ఇరాన్‌లోని 'హందం' రాజ్యాధిపతులు. ఇతడు క్రీ.శ. 1451లో హందంలో జన్మించాడు. తల్లి మాలిక్ స్వాతి, తండ్రి షేక్ కులీ. వీరు మద్యఆస్యాలో రాజకీయ ప్రాబల్యంకోసం క్రీ.శ. 1463 ముందే 'అకునెవ' ఆగట్ వారారు. ఓటమి పాలైన ఇతని తండ్రి, అతని పినతండ్రి అల్లాకులీతో కలిసి యువకుడైన కులీ కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్ భారతదేశానికి వచ్చారు.

ఈయన తన పినతండ్రితో కలిసి దక్కన్‌లోని బహమనీ రాజ్య కేంద్రమైన గుల్బర్గాకు చేరుకున్నారు. వెంటనే అతని ప్రాచీణ్యాన్ని గమనించిన సుల్తాన్ సంతోషంతో అతని ఖర్చులకోసం వరంగల్లో బాగోరుని ప్రసాదించాడు. క్రీ.శ. 1496లో బహమనీ ప్రభువు సుల్తాన్ కులీని కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్ అనే బిరుదచిచ్చి, తెలుగుదేశంపైన అధికారిగా నియమించారు. గోల్కొండ 'ఉర్దుదార' గా సుల్తాన్ కులీ పరిపాలించాడు. క్రీ.శ. 1518లో బహమనీ ప్రభువు మహమ్మద్ మరణించేవరకూ సామంతుడిగానే పనిచేసాడని తెలుసుకున్నాడు. ఆ తరువాత కుతుబ్‌షా అనే బిరుదుని పొంది స్వతంత్రుడయ్యాడు. బహమనీ పరిపాలనలో వరంగల్లు వరకే పరిమితమైన రాజ్యాన్ని క్రీ.శ. 1543 వాటికి మదిలోపట్టం దాకా విస్తరించాడు. తన రాజ్యంలోని ప్రజలు ఎక్కువశాతం హిందువులే ఉండడం చూశాడు. కాను పరదోషియడనీ, ఇతరమతం వాడనని భేదాలిప్తాయాలు రాకుండా ప్రజలను అనురాగంతో చూసుకున్నాడు.

గోల్కొండ రాజ్య స్థాపకుడైన సుల్తాన్ కులీకి ఆరుగురు కుమారులు. వీరు వారధి అలీ, కుతుబుద్దీన్, జంషిద్ కులీ, అబ్దుల్ కరీం, దాత కులీ, ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా. వీరిలో ముఖ్యుడు ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా.

సుల్తాన్ కులీ తన పినతండ్రితో కలిసి భారతదేశంలోని ఏ నగరానికి చేరుకున్నాడు?

- (A) గుల్బర్గా
- (B) వరంగల్
- (C) గోల్కొండ
- (D) దక్కన్

50.

కుతుబ్‌షాహీ వంశ పరిచయం

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు 'దేశభాషలందు తెలుగుదెను' అని, ఇటలీదేశ రాయబారి అయిన నికోలే కాంటి 'ఇటాలియన్ ఆఫ్ ద ఈస్ట్' అని తెలుగుభాషని కొనియాడారు.

ఈ తెలుగుదేశంపై ఎంతోమంది విదేశీయులు దండయాత్రలు చేశారు. ఈ దేశాన్ని హిందూ, ముస్లిం, తెల్లదొరలు పరిపాలించారు. కానీ, తెలుగుభాషలో ఉన్న సంస్కృతి-సంప్రదాయాలు ఎవ్వరూ చెక్కుచెదరలేదు. వారు కూడా తెలుగుభాషలో ఉన్న మారుకానికి ఆకర్షితులైనారు. కవులను, పండితులను వీరు ఆదరించారు. కుతుబ్‌షాహీలు పరిమళస్ఫురింపబడితే తెలుగుభాషా వికాసానికి కృషి చేశారు.

కాకతీయులు, బహమనీ సుల్తానుల రాజ్యాల పతనానంతరం కుతుబ్‌షాహీలు రాజ్యానికి వచ్చారు. గోల్కొండను రాజధానిగా చేసుకుని క్రీ.శ. 1512 నుంచి క్రీ.శ. 1687 వరకూ పాలించారు. ఈ వంశీయులు పార్శ్వతపాలు తెలుగు సాహిత్యాన్ని, తెలుగు కవుల్ని పోషించినారు.

కుతుబ్‌షాహీ రాజ్య స్థాపకుడు సుల్తాన్ కులీ ఇతనికి 'బడే మాలిక్', 'కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్' అనే బిరుదులు ఉన్నాయి. అతడు తురుష్క శిల్పకళాకూనిలోకు చెందినవాడు. ఇతడు మొగల్ వంశ స్థాపకుడైన బాబర్‌కు, దివరి ఢిల్లీ సుల్తాన్ అయిన ఇబ్రహీం లోడీకి, శ్రీకృష్ణదేవరాయలకు, మహమ్మద్ షాకు, యూసఫ్ ఆదిల్‌షాకు సమకాలికుడు. ఇతని పూర్వీకులు మద్య ఆస్యాలోని దక్షిణ ఇరాన్‌లోని 'హందం' రాజ్యాధిపతులు. ఇతడు క్రీ.శ. 1451లో హందంలో జన్మించాడు. తల్లి మాలిక్ స్వాతి, తండ్రి షేక్ కులీ. వీరు మద్యఆస్యాలో రాజకీయ ప్రాబల్యంకోసం క్రీ.శ. 1463కి ముందే 'అకునెహ' ఆగట్ చేశారు. ఓటమి పాలైన ఇతని తండ్రి, అతని పినతండ్రి అల్లాకులీతో కలిసి యువకుడైన కులీ కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్ భారతదేశానికి వచ్చాడు.

ఈయన తన పినతండ్రితో కలిసి దక్కన్‌లోని బహమనీ రాజ్య కేంద్రమైన గుల్బర్గాకు చేరుకున్నాడు. వెంటనే అతని ప్రాబలిత్యాన్ని గమనించిన సుల్తాన్ సంతోషంతో అతని ఖర్చులకోసం వరంగల్ జాగీరుని ప్రసాదించాడు. క్రీ.శ. 1496లో బహమనీ ప్రభుత్వ సుల్తాన్ కులీని కుతుబ్-ఉల్-ముల్క్ అనే బిరుదచ్చి, తెలుగుదేశంపైన అధికారిగా నియమించారు. గోల్కొండ 'ఉరుదార' గా సుల్తాన్ కులీ పరిపాలించాడు. క్రీ.శ. 1518లో బహమనీ ప్రభుత్వ మహమ్మద్ మరణించేవరకూ సామంతుడిగానే పనిచేసాడు. ఆ తరువాత కుతుబ్‌షా అనే బిరుదుని పొంది స్వతంత్రుడయ్యాడు. బహమనీ పతనాలనల్లో వరంగల్ వశంపరిచినతమైన రాజ్యాన్ని క్రీ.శ. 1543 నాటికి మచిలీపట్నం దాకా విస్తరించాడు. తన రాజ్యంలోని ప్రజలు ఎక్కువశాతం హిందువులే ఉండడం చూశాడు. కానీ పరదేశీయుడనీ, ఇతరమతం వాడననీ భేదాలిప్రాయాలు రాకుండా ప్రజలను అనురాగంతో చూసుకున్నాడు.

గోల్కొండ రాజ్య స్థాపకుడైన సుల్తాన్ కులీకి ఆరుగురు కుమారులు. వీరు వారధి అలీ, కుతుబుద్దీన్, జంషిద్ కులీ, అబ్దుల్ కరీం, దాత కులీ, ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా. వీరిలో ముఖ్యుడు ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా.

గోల్కొండ రాజ్య స్థాపకుడు ఎవరు?

- (A) బాబర్
- (B) హైదర్ అలీ
- (C) ఇబ్రహీం కులీ కుతుబ్‌షా
- (D) సుల్తాన్ కులీ